

dohľadu na mieste dôvodiac, že v dôsledku výpovede zmluvy o riadení portfólia zo strany obchodníka s cennými papiermi sa dostalo do zložitej situácie a listom zo dňa 23.04.2010 ju požiadalo o vykonanie nápravy v činnosti obchodníka s cennými papiermi, pretože si vo vzťahu k nemu neplnil svoje základné povinnosti, spočívajúce v zabezpečení zhodnotenia finančných prostriedkov zverených mu do správy. Rozhodnutím o predbežnom opatrení zo dňa 12.07.2010, č. ODT-8305/2010 Národná banka Slovenska uložila obchodníkovi s cennými papiermi povinnosť zdržať sa nakladania s majetkom klientov, ktorý mu bol zverený, bez jej písomného súhlasu, keď na základe oznámenia Družstva vzniklo dôvodné podozrenie z možného poškodenia klientov a rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, č. ODT-8305-5/2010 mu odobrala povolenie na poskytovanie investičných služieb. Pokiaľ ide o aktualizáciu Prospektu investície, Družstvo požiadalo Národnú banku Slovenska o schválenie dodatku Prospektu investície, ktorý však nespĺňal zákonom stanovené náležitosti a nakoľko tieto neboli doplnené ani dodatočne, rozhodnutím zo dňa 26.08.2010 č. OPK-5664/1-5/2010 Národná banka Slovenska konanie o schválenie dodatku k Prospektu investície zastavila a rozhodnutím zo dňa 30.05.2011, č. ODT-10890-4/2010; z dôvodu nedodržania Prospektu investície a nevykonania žiadnych krokov smerujúcich k uvedeniu do súladu s údajmi v Prospekte investícii; zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Mal tiež preukázané, že navrhovateľovi na základe jeho žiadosti zaniklo členstvo v Družstve a vznikol mu nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu v sume 836,30 eura, ktorú pohľadávku si navrhovateľ prihlásil do konkurzu vyhláseného na majetok Družstva ako úpadcu uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.04.2011, sp. zn. 3K/95/2010, avšak nakoľko správca jeho pohľadávku poprel, podal proti nemu incidenčnú žalobu, o ktorej sa vedie na Okresnom súde Bratislava I konanie, ktoré nie je právoplatne skončené. Takto ustálený skutkový stav veci posúdil po právnej stránke podľa ust. § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 128 Zákona o cenných papieroch, v znení účinnom od 01.06.2010, a dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal naplnenie predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, keď nepreukázal vznik škody ani nesprávny úradný postup odporcu. Konštatoval, že Národná banka Slovenska sa v súvislosti s uplatňovaním jej zákonom vymedzenej právomoci pri výkone dohľadu nad plnením povinnosti aktualizácie a dodržiavania schváleného prospektu investícii zo strany Družstva nedopustila tvrdeného nesprávneho úradného postupu, nakoľko Družstvo túto povinnosť malo až od nadobudnutia účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 Zákona o cenných papieroch, t.j. od 01.06.2010, pričom Národná banka Slovenska; limitovaná článkom 2 ods. 2 Ústavy SR; nedisponovala právomocou vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, avšak; v rozsahu vymedzenom ustanoveniami zákona o cenných papieroch a investičných službách; iba nad zverejnením schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky a s účinnosťou od 01.06.2010 nad tým, či Družstvo schválený prospekt investície dodržiava. Poukázal na to, že Družstvo Národnej banke Slovenska až do 15.04.2010; kedy požiadalo o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi; nesignalizovalo zhoršenie jeho finančnej situácie ani nedostatky v činnosti obchodníka s cennými papiermi, a preto nedostatky v jeho činnosti; ako i zmeny v údajoch Prospektu investície Družstva; boli zistené až na základe podnetu Družstva, informácii v ňom uvedených a na základe vykonaného dohľadu na mieste u obchodníka s cennými papiermi v období od 20.04.2010 do 06.05.2010. Nestotožnil sa s tvrdeniami navrhovateľa, ktorý Národnej banke Slovenska vytykal prijatie nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu proti obchodníkovi s cennými papiermi, keďže Národná banka Slovenska mohla dohľad vykonávať iba vo vzťahu k Družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt a v rámci výkonu tohto dohľadu nemohla postupovať nad rámec stanovený zákonom. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska; ako o tom svedčí aj rozhodnutie zo dňa 20.08.2008, č. OPK-9750-5/2007 o uložení pokuty obchodníkovi s cennými papiermi vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk); činnosť obchodníka s cennými papiermi sledovala, avšak nebolo jej povinnosťou o zistených nedostatkoch informovať Družstvo, ktoré nebolo účastníkom daného konania o uložení pokuty. Zdôraznil, že vzhľadom na záväzkový vzťah medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi bolo predovšetkým povinnosťou Družstva zabezpečiť kontrolu plnenia jeho povinností vyplývajúcich zo zmluvy o riadení portfólia, pričom v tomto smere nemožno opomenúť ani povinnosť samotného navrhovateľa; ako člena Družstva; aktívne sa zaujímať o výkon jeho práv vo vzťahu k Družstvu a zamedziť tak znehodnoteniu, resp. nevykonalosti jeho majetkových práv a záujmov. Pokiaľ ide o tvrdený vznik škody, uviedol, že iba Družstvu, s ktorým bol navrhovateľ v právnom vzťahu, vznikla povinnosť vrátiť mu vložené finančné prostriedky; a iba ak by sa navrhovateľ nedomohol úhrady svojej pohľadávky proti Družstvu v konkurznom konaní; ktoré, rovnako ako incidenčné konanie, doposiaľ nie je skončené; bolo by zrejmé, že mu škoda skutočne vznikla, prípadne v akej výške, a preto v danej veci neboli naplnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú v dôsledku

nesprávneho úradného postupu Národnej banky Slovenska. Nevyhovenie návrhu navrhovateľa na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie a súvisiacemu návrhu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. odôvodnil tým, že navrhovateľ nežiadal o posúdenie platnosti právneho aktu Európskej únie a nie je ani súdom rozhodujúcim v poslednom stupni, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, a preto nemal povinnosť prejudiciálnu otázku formulovanú navrhovateľom predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie, pričom na takýto postup ani nie je dôvod, nakoľko odpovede na ním položené otázky nemajú bezprostredný súvis s prebiehajúcim konaním ani význam pre rozhodnutie vo veci samej, keď inštitút verejnej ponuky majetkových hodnôt je regulovaný Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/61/EÚ z 08.06.2011 a inštitút verejnej ponuky cenných papierov Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/71/ES z 04.11.2003, ktoré sú v Slovenskej republike transponované do rôznych právnych predpisov. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko trovy konania priznať nežiadal a ani mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote do zamietajúceho výroku vo veci samej, odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia podanému návrhu v celom rozsahu, alternatívne zrušenia rozsudku v napadnutej časti a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie dôvodiac, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Uviedol, že v súvislosti s vložením peňažných prostriedkov do Družstva nemohol predpokladať, že dohľad Národnej banky Slovenska nad Prospektom investície je len formálny a preto; vychádzajúc z garancie Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu; sa spoliehal na to, že mu škoda nevznikne. Zdôraznil, že Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s princípmi právneho štátu, ktorých súčasťou je aj princíp právnej istoty, v zmysle ktorého sú orgány verejnej moci povinné postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi tak, aby bol ich postup zo strany subjektov práva predvídateľný. Nestotožnil sa s argumentáciou odporcu, ktorý poukazoval na to, že vykonával dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., avšak nie dohľad nad jeho celkovou činnosťou a nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností Národnou bankou Slovenska, spočívajúcim v nesprávnom výkone dohľadu. Dôvodil, že povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o činnosti dohliadaných subjektov; medzi ktoré patrili aj Družstvo a obchodník s cennými papiermi; a rámci tohto dohľadu bolo jej povinnosťou zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní Prospektu investícií, ako aj o iných rizikách, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj jeho záujmov. Poukázal na to, že Národná banka Slovenska už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio; tvorené zmenkou jediného emitenta - spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi; avšak sa uspokojila s tým, že toto portfólio bolo následne rozložené do troch zmeniek, prepojených so spoločnosťou CI HOLDING, a. s., a teda naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva bolo rozložené a investované do subjektov prepojených s CI HOLDING, a. s. a obchodníkom s cennými papiermi. Napriek zisteniu, že obchodník s cennými papiermi dlhodobo vo svojej činnosti pre Družstvo; minimálne od roku 2008 do roku 2011; porušoval zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, nevyužila; okrem uloženia pokuty vo výške 10.000 eur; svoje kompetencie v zmysle Zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné ani iné významnejšie opatrenia, čo napokon vyústilo do nedostupnosti prostriedkov vložených do Družstva v roku 2010 a až rozhodnutím zo dňa 04.03.2011 obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na jeho činnosť a rozhodnutím zo dňa 30.05.2011, č. ODT-10890-4/2010, zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií, ktorú účelovo ustálila až od mája 2010; hoci údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo spätne k 31.12.2006 a údaje o subjektoch s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené boli neaktuálne minimálne od 01.10.2009. Zdôraznil, že prebiehajúce konkurzné konanie, v ktorom prihlásil svoju pohľadávku, mu nebráni podať návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí jeho návrh predčasným, keď povinnosťou súdu bolo skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť jeho uspokojenia, ako veriteľa v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu, pričom súd pri tomto hodnotení nemal

vychádzať až z konečného rozvrhového uznesenia konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11. apríla 2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale bol povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu, keď ani zákon č. 514/2003 Z.z. nevyžaduje predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávnych vzťahov a pripúšťa regresnú náhradu. Napokon namietal, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, keď prvostupňový súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového a právneho stavu veci, pričom mu z jeho činnosti (na súde prvého stupňa prebiehajúcich konaní v skutkovo a právne analogických veciach) boli známe aj iné dôležité skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci. Poukázal na to, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska a navrhovateľ sa v podanom odvolaní iba účelovo snaží dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré oddiaľujú vydanie rozhodnutí vo veci a vyfabulovať fiktívnu existenciu jeho údajného nesprávneho postupu, a to za stavu, keď nevyužil všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, nepodala žiadny návrh proti členom predstavenstva ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Zdôraznil, že Národná banka Slovenska, ktorá mohla pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi konať iba na základe Ústavy, v medziach, v rozsahu a spôsobom vyplývajúcim zo zákona, postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá žiadne prietahy a pri svojom postupe voči Družstvu a obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonom stanovené pravidlá, na základe ktorých mohla ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za porušenie povinností, ktoré mu boli uložené zákonom. Uviedol, že Národná banka Slovenska kompetenciami, na ktoré poukazuje navrhovateľ, disponovala až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010, kedy boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené o povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície, a teda až odvtedy mohla dohliadať na to, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava, pričom pokiaľ ide o povinnosť aktualizovať Prospekt investície, táto bola Družstvu uložená až novelizovaným ust. § 127 ods. 4 Zákona o cenných papieroch od 1. januára 2009. Národná banka Slovenska mohla teda kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle pôvodného ust. § 130 Zákona o cenných papieroch, pričom nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Zdôraznil, že vo vzťahu k Družstvu nebola Národná banka Slovenska nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, nedopustila sa žiadnych prietahov a postupovala iba v rámci jej oprávnení v súlade s Ústavou SR, Zákonom o cenných papieroch a Zákonom o dohľade nad finančným trhom. V nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdo/4968/2009; na ktorý navrhovateľ v konaní poukazoval; uviedol, že z jeho odôvodnenia vyplýva, že nemožno zmiešavať posúdenie otázky vzniku škody pri zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci s otázkou zodpovednostných nárokov osôb uvedených v ust. § 3 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a preto objektívna zodpovednosť štátu; ak existuje iný dlžník; je zodpovednosťou subsidiárnou, a preto najskôr musia byť využité všetky zákonné možnosti veriteľa voči iným dlžníkom a musí byť jednoznačne a nepochybniteľne preukázané naplnenie všetkých predpokladov vzniku tejto zodpovednosti. V tejto súvislosti poukázal na to, že skutočná existencia pohľadávky navrhovateľa a jej výška sa bude zisťovať v rámci incidenčných súdnych konaní a až následne, ak jej pohľadávka proti Družstvu nebude môcť byť uspokojená v rámci konkurzu, môže navrhovateľovi vzniknúť škoda. K námietke navrhovateľa, ktorý vytýkal súdu prvého stupňa nesprávny procesný postup pri vykonávaní listinných dôkazov uviedol, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, avšak z nej jasne vyplýva, že prvostupňový súd jednotlivé dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise oboznámil a presne špecifikoval, pričom o skutočnostiach z nich vyplývajúcich mal súd vedomosť aj z iných konaní vedených proti štátu na rovnakom skutkovom a právnom základe; v ktorých majú navrhovatelia rovnakého právneho zástupcu; a teda dokazovanie v tomto smere ani nebolo potrebné vykonať.

Navrhovateľ sa k vyjadreniu odporcu k podanému odvolaniu, ktoré mu bolo; prostredníctvom jeho právneho zástupcu; doručené dňa 13.08.2015, písomne nevyjadril.

Odvolaací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa; v napadnutej časti; v medziach dôvodov podaného odvolania, ktorými je viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.), a opätovne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V posudzovanej veci vykonal súd prvého stupňa všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplataenia náhrady škody, ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení, ktoré uvádzal odporca na svoju obranu (§ 120 ods. 1,4 O.s.p.), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom, a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že v danej veci neboli splnené zákonné podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú navrhovateľovi nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, pričom na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 129 ods. 3 Zákona o cenných papieroch, v znení účinnom od 01.06.2010 a svoje dôvody, pre ktoré návrhu navrhovateľa nevyhovel aj dostatočne v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán a dôsledne posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok účastníkov súvisiacich s predmetom konania, a preto odôvodnenie jeho rozhodnutia je presvedčivé. Obsah odvolania navrhovateľa nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska ním uvádzaných tvrdení v podanom odvolaní, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. V odvolacom konaní tiež nevyšlo najavo, že by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpelo takou vadou, ktorá by mala za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa postupoval správne, keď v danej veci zisťoval základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú Národnou bankou Slovenska pri výkone dohľadu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého musia byť súčasné splnenie tri podmienky, a to: 1/ existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, 2/ nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup súdu a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmov) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Z obsahu spisu v preskúmvanej veci vyplýva, že Úrad pre finančný trh rozhodnutím zo dňa 22.03.2002 schválil Družstvu Prospekt investície. Dňa 28.06.2008 bola medzi Družstvom ako klientom a obchodnou spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s., ako obhospodarovateľom, uzavretá Zmluva o riadení portfólia podľa ust. § 43 zák. č. 566/2001 Z. z., o cenných papieroch a investičných službách, predmetom ktorej bol záväzok obchodníka s cennými papiermi hospodáriť s portfóliom Družstva, pravidelne sledovať a vyhodnocovať spravované portfólio, obstarávať predaj cenných papierov z portfólia, nákup cenných papierov a prvé nadobudnutie cenných papierov od emitenta do portfólia Družstva, v súlade so schválenými prospektami investícií, uschovávať a spravovať cenné papiere nachádzajúce sa v portfóliu Družstva, uskutočňovať optimalizáciu a taktické zmeny v portfóliu Družstva a poskytovať mu konzultácie a finančné analýzy, pričom podľa Prílohy č. 2 k Zmluve sa obchodník s cennými papiermi zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia portfólia vo výške 8 % ročne. Medzi účastníkmi nebolo sporným, že Národná banka Slovenska; po výpovedi Zmluvy o riadení portfólia zo dňa 30.03.2010 zo strany obchodníka s cennými papiermi; rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, č. ODT-8305-5/2010, odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, rozhodnutím zo dňa 26.08.2010 č. OPK-5664/1-5/2010 zastavila konanie o žiadosti Družstva na schválenie dodatku k Prospektu investície a rozhodnutím zo dňa 30.05.2011, č. ODT-10890-4/2010; z dôvodu nedodržiavania Prospektu investície a nevykonania žiadnych krokov smerujúcich k uvedeniu do súladu s údajmi v Prospekte investícií; zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Navrhovateľovi v súvislosti so zánikom jeho členstva v Družstve vznikol nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu v sume 836,30 eur, ktorý si prihlásil do konkurzu vyhláseného na majetok Družstva, ako úpadcu, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.08.2011, č.k. 1K 28/2011-65, avšak nakoľko správca predmetnú pohľadávku poprel, podal proti nemu incidenčnú žalobu, o ktorej sa vedie na Okresnom súde Bratislava I konanie.

Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľa na náhradu škody bolo ustanovenie § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Prvotnou podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je existencia nesprávneho úradného postupu, za ktorý sa podľa ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieskumy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Môže však ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti, pričom správnosť úradného postupu je nutné posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že postup Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad činnosťou Družstva a obchodníka s cennými papiermi, ktorý mal podľa navrhovateľa spočívať v tom, že oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva a neprijala dostatočné opatrenia a sankcie, ktoré by zabránili nevykonalnosti pohľadávky navrhovateľa voči Družstvu spôsobenej dlhodobým porušovaním Zákona o cenných papieroch zo strany obchodníka s cennými papiermi pri plnení Zmluvy o riadení portfólia uzavretej medzi ním a Družstvom, nemožno považovať za nesprávny úradný postup, ktorý by zakladal zodpovednosť odporcu za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z.z.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR, Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods.2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 2 ods.3 Ústavy SR, každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemôže nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 20 ods.1 Ústavy SR, každý má právo vlastníť majetok.

Podľa čl. 20 ods.3 Ústavy SR, vlastníctvo zaväzuje.

Súčasťou princípu právneho štátu je možnosť uplatnenia štátnej moci len vtedy, ak to ustanovuje zákon, každý orgán štátu má totiž ústavou alebo zákonom určený rozsah právomoci, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať len to, čo mu ústava alebo zákon dovoľuje s tým, že spôsob, akým štátne orgány môžu štátnu moc uplatňovať, vrátane druhu a obsahu sankcií, ustanoví zákon. Konanie orgánu štátu v rozsahu zákona bez akejkoľvek výnimky a zákonom ustanoveným spôsobom napĺňa v právnom štáte princíp právnej istoty, čím je vylúčený stav, aby orgán štátu mohol konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a tiež iným ako zákonom ustanoveným postupom. S princípom právneho štátu je v podobe právnej istoty zabezpečená požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Imanentnou súčasťou obsahu právneho štátu je aj všeobecná záväznosť práva pre všetkých (orgány štátu, samosprávy, právnické, fyzické osoby) ako aj jeho dostupnosť (publikovateľnosť) ich adresátom.

Z uvedeného, pre účely preskúmanej veci, vyplýva, že NBS mohla realizovať výkon štátneho dohľadu len v rozsahu zákonom jej zverenej právomoci a vyvodiť len také opatrenia alebo sankcie, ktoré zákon umožňuje uložiť dohliadaným subjektom v prípade nedostatkov zistených v ich činnosti, ktorá podlieha dohľadu, resp. len za nedodržovanie takých povinností, ktoré im výslovne ukladá zákon. Kompetenciu orgánu štátu tak nemožno zakladať rozšírením výkladu príslušných zákonných ustanovení aj na prípady v ňom výslovne neuvedené a tým konštituovať neexistujúcu povinnosť.

Na druhej strane Ústava SR garantuje fyzickým a právnickým osobám široké možnosti pôsobnosti, keď im umožňuje konať všetko, čo nie je zákonom zakázané a nemožno ich nútiť, aby konali niečo, čo im zákon neukladá. Vo svetle týchto ustanovení potom možno konštatovať, že v súlade s princípom zmluvnej autonómie navrhovateľ dobrovoľne vstúpil do obchodnoprávneho vzťahu s Družstvom, jeho prijatím za člena PDSI, a teda na základe individuálneho slobodného rozhodnutia prevzal na seba práva a povinnosti člena Družstva vyplývajúce z jeho stanov, v snahe čo najlepšie realizovať svoje záujmy a potreby spočívajúce v danom prípade v zhodnotení vložených finančných prostriedkov vo forme členských vkladov na peňažnom a kapitálovom trhu prostredníctvom tretích osôb (čl. 1, bod 5 stanov Družstva). Pre štát platí, že sa má zásadne zdržať zásahov do súkromno-právnej oblasti, t.j. do slobodného súkromného rozhodovania fyzických a právnických osôb. Ďalej je potrebné, pre účely preskúmanej veci, zdôrazniť, že družstvo je podnikateľským subjektom, ktorého účelom založenia je podnikanie alebo zabezpečovania potrieb svojich členov (§ 221 ods. 1 Obchodného zákonníka). Z uvedeného potom vyplýva, že družstvo je nositeľom podnikateľského zisku, ale aj podnikateľského rizika a členovia družstva sa svojimi členskými vkladmi do družstva zúčastňujú a podieľajú na podnikaní družstva a na výsledku jeho podnikania, pričom jednotlivé členské podiely predstavujú mieru ich účasti na družstve a na výsledku jeho podnikania. Do tejto autonómnej oblasti, ktorá funguje na princípe členskej samosprávy, štát môže zasahovať len v rozsahu zákonom mu zverenej kompetencie, a teda štát nemá povinnosť vytvoriť každému príležitosť, aby nadobudol (zhodnotil) vlastníctvo, ale na druhej strane nesmie prekážať nadobudnutiu (zveľadeniu) vlastníctva. Pokiaľ je nadobudnutie (zhodnotenie) vlastníctva späté s činnosťou orgánov verejnej moci, štát znáša zodpovednosť za nečinnosť orgánu verejnej moci v takom rozsahu, v akom nečinnosť mala za následok obmedzenie alebo zmarenie možnosti nadobudnúť, resp. zhodnotiť, vlastnícke právo.

Pokiaľ ide o tvrdený nesprávny úradný postup spočívajúci v porušení povinností Národnej banky Slovenska dohliadať na aktualizáciu Prospektu investícií, tento v konaní preukázaný nebol, nakoľko povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola Družstvu uložená až na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v spojení s ust. § 125c ods. 1. zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch s účinnosťou od 1. januára 2009, a preto keď Národná banka Slovenska nemohla mať povinnosť kontrolovať plnenie povinnosti, ktorú Družstvu zákon neukladal, je z povahy veci vylúčené, že by sa v tejto súvislosti dopustila tvrdeného nesprávneho úradného postupu.

Rovnako je vylúčený nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad plnením povinnosti Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt dodržiavať schválený Prospekt investície, keď táto povinnosť bola Družstvu uložená až od 1. júna 2010 novelou ustanovenia § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, vykonanou zákonom č. 129/2010 Z. z.

Súd prvého stupňa postupoval správne, keď sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, ktorý poukazoval na povinnosti Národnej banky Slovenska v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti, a preto ani Národnej banke Slovenska z neho nevyplývala povinnosť, ktorú by mohla porušiť a dopustiť sa tak tvrdeného nesprávneho úradného postupu. V tejto súvislosti možno poukázať i na skutočnosť, že z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia Družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu a dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c/ Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch), teda išlo o služby, na ktoré Družstvo - ako klient - využívalo obchodníka s cennými papiermi na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená. Za daných okolností zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči navrhovateľovi.

V súvislosti s opatreniami Národnej banky Slovenska na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti pre Družstvo súd prvého stupňa

správne poukázal na opatrenia Národnej banky Slovenska smerujúce k obchodníkovi s cennými papiermi, ktorému rozhodnutím zo dňa 08.01.2008, č. OPK - 9750/3/2007, uložila pokutu vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk), po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007, pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk) a následne mu rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, odobrala povolenie na poskytovanie investičných služieb a dospel k správne záveru, že ani v tejto súvislosti sa Národná banka Slovenska nedopustila nesprávneho úradného postupu.

Opätovne je potrebné zdôrazniť, že postup Národnej banky Slovenska bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a postup Národnej banky Slovenska; v medziach Ústavy SR a platných a účinných všeobecne záväzných právnych predpisov; nemožno považovať za nesprávny iba z dôvodu, že sa nezhoduje so subjektívnymi predstavami navrhovateľa o rozsahu činnosti Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu.

Odvolačný súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa, že Národná banka Slovenska pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa žiadneho pochybenia a nepostupovala ani spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, teda jej postup nemožno kvalifikovať ako nesprávny úradný postup v zmysle ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z.

Škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, t. j. všeobecným ekvivalentom a je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, teda predovšetkým poskytnutím peňažných prostriedkov. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetku poškodeného oproti stavu pred škodovou udalosťou, pričom v konaní pred súdom povinnosť tvrdenia i dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti vznik škody tvrdiť, avšak aj riadne preukázať, zaťažuje poškodeného.

Súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávne úradným postupom, ktorá mala poškodenému vzniknúť v dôsledku nevykonalosti pohľadávky proti subjektu, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz, môže byť v občianskom súdom konaní úspešne uplatnený až vtedy, ak poškodený - navrhovateľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní. Správne preto prvostupňový súd konštatoval, že nakoľko navrhovateľ svoju pohľadávku; ktorá je predmetom tohto sporu; uplatnil v konkurze vyhlásenému na majetok Družstva uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.04.2011, sp. zn. 3K 95/2010, ktoré konkurzné konanie stále prebieha, škoda mu ešte nevznikla, a návrh bol preto podaný predčasne, keď nárok na náhradu škody proti štátu by mohol navrhovateľ úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázal, že sa uspokojenia jeho pohľadávky domáhal v konkurznom konaní bezúspešne. Z uvedeného vyplýva, že nemožno považovať za naplnený ani ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorým je existencia samotnej škody (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 31. mája 2006, sp. zn. 4 Cdo199/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cz 110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je stále použiteľné).

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, odvolací súd ju považuje za nedôvodnú a účelovú, keď z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 05.05.2015 v danej veci pred prvostupňovým súdom vyplýva, že účastníci boli s obsahom všetkých predložených a označených listinných dôkazov riadne oboznámení.

Súdu prvého stupňa teda nemožno vytýkať žiadne procesné pochybenie ani pochybenie pri skutkovom a právnom posúdení otázky vzniku nároku navrhovateľa na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť nesprávne úradným postupom Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu nad činnosťou Družstva a obchodníka s cennými papiermi, pričom navrhovateľ neuviedol ani vo svojom odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali odlišné právne posúdenie tejto otázky odvolacím súdom a súd prvého stupňa sa v rámci predmetného konania vypořiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami uvádzanými v podanom návrhu a po dôkladnej úvahe vydal svoje rozhodnutie v súlade s platnou

právnou úpravou, pričom svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil, a preto ani v tomto smere námietky navrhovateľa nemožno považovať za opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti; t.j. vo výroku vo veci samej a súvisiacom výroku o náhrade trov konania; ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 142 ods.1 O.s.p., a úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nepodal návrh v odvolacom konaní na rozhodnutie o povinnosti nahraďiť mu trovy odvolacieho konania podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.